
Stowarzyszenie a fundacja – podobieństwa i różnice

Wszelkie działania podejmowane przez grupę osób, mającą na celu rozwiązanie pewnego, istotnego dla tych osób problemu są przejawem działania społeczeństwa obywatelskiego.

Ustawa Prawo o stowarzyszeniach przyznaje bowiem "bez względu na przekonania, prawo czynnego uczestniczenia w życiu publicznym i wyrażania zróżnicowanych poglądów oraz realizacji indywidualnych działań".

Im bardziej owe działania są złożone, tym większa uwidacznia się potrzeba ich uporządkowania. W ten sposób powstają struktury organizacyjne. Ostatnim aspektem umożliwiającym rozpoczęcie formalnego działania danej grupie, jest przyjęcie odpowiedniej formy prawnej, co sprawia, iż w wielu sytuacjach szybciej można wpływać na poprawę sytuacji oraz być pełnoprawnym partnerem chociażby dla jednostek samorządu terytorialnego.

Obecnie najbardziej popularnymi formami prawnymi dla takich grup jest stowarzyszenie bądź fundacja. Obydwie te formy prawne podlegają rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym, w związku z czym posiadają osobowość prawną.

Podstawowym aktem prawnym regulującym tworzenie i funkcjonowanie stowarzyszeń jest ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach.

W myśl obowiązujących przepisów, zarówno stowarzyszenie jak i fundacja prowadzą działalność statutową, za którą mogą pobierać (lub nie pobierać) opłaty.

Stowarzyszenie, to według Ustawy "dobrowolne, samorządne, trwałe zrzeszenie o celach niezrobkowych".

Ta forma prawna jest najbardziej odpowiednia dla osób, które posiadają wspólny cel i świadomie chcą go rozwiązać poprzez podjęcie sformalizowanych działań. I to właśnie członkowie stowarzyszenia określają interesujące ich cele, działania czy struktury organizacyjne, a wszystko opierają na pracy wolontariackiej swoich członków.

Zgodnie z Ustawą Prawo o stowarzyszeniach, możemy mówić o dwóch podstawowych formach stowarzyszeń:

1. Stowarzyszeniu zwykłym, mającym uproszczony charakter i nie posiadającym osobowości prawnej
2. Stowarzyszenia rejestrowego, obecnie najpopularniejszego typu stowarzyszeń. Posiada ono osobowość prawną i co z tym związane prawo bycia stroną w każdego rodzaju postępowaniach. Ten rodzaj stowarzyszenia może także przyjmować dotacje od organów władzy państwowej i innych instytucji.

„Wystarczy, że dana jest nam szansa, byśmy mogli stać się tym, kim pragniemy.”

W celu powołania stowarzyszenia musi zebrać się minimum 15 osób (pełnoletni obywatele polscy lub obcokrajowcy posiadający stałe miejsce zamieszkania na terenie Polski), które podczas zebrania założycielskiego uchwalają statut, czyli dokument określający cele działania stowarzyszenia oraz wskazywać konkretne sposoby ich realizacji i osoby wykonujące te działania. Do rejestracji stowarzyszenia w KRS należy przygotować listę członków założycieli (imię i nazwisko, numer i seria dowodu osobistego, miejsce zamieszkania z własnoręcznym podpisem), listę obecności osób obecnych na zebraniu założycielskim, protokół z zebrania założycielskiego, statut, uchwałę o powołaniu stowarzyszenia, uchwałę o przyjęciu statutu stowarzyszenia, uchwałę o wyborze komisji rewizyjnej, uchwałę o wyborze komitetu założycielskiego, uchwałę o wyborze zarządu, a także wypełnić formularze KRS – W20 (wniosek o rejestrację), WF Założyciele, WK Komisja Rewizyjna i WK dla Zarządu. Stowarzyszenie nie posiada majątku, a swą działalność opiera na pracy swej członków.

Za wszelkie czynności formalne związane z rejestracją stowarzyszenia odpowiada Komitet Założycielski, które także podpisuje formularze oraz dostarcza do sądu wymagane dokumenty.

Druki wszystkich niezbędnych do rejestracji formularzy można pobrać ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości. Postępowanie o wpisanie stowarzyszenia do KRS jest zwolnione z opłat sądowych, zaś sąd ma 3 miesiące na zarejestrowanie stowarzyszenia.

Podstawowym aktem prawnym określającym strukturę fundacji jest ustawa o fundacjach. Co prawda dokument ten nie przedstawia definicji fundacji jako takiej, jednak podaje jej podstawowe cechy. I tak fundacja ma być powołana do realizacji celów społecznie lub gospodarczo użytecznych. Z kolei o wykorzystaniu majątku fundacji decyduje wola fundatora, wyrażona w akcie fundacji oraz jej statucie. Zgodnie z obowiązującym prawodawstwem fundatorem może być zarówno osoba fizyczna lub osoba prawna, zaś samych fundatorów może być kilku.

Podstawowa różnica pomiędzy stowarzyszeniem, a fundacją polega więc na tym, iż posiada ona majątek przeznaczony przez osobę lub podmiot powołującą fundację na realizację konkretnych działań.

Fundacje powstaje poprzez oświadczenie woli złożone przez fundatora, wyrażone w akcie notarialnym, zawierające cel powstania fundacji oraz wymienione środki przeznaczone na osiągnięcie tego celu. Przepisy nie określają minimalnej wartości środków. Tak samo jak w przypadku stowarzyszenia, działalność fundacji opiera się na statucie ustanowionego przez fundatora.

Fundacja powstaje w momencie podpisanie aktu notarialnego. Aby jednak posiadała osobowość prawną, musi zostać zarejestrowana w KRS. Do wniosku o wpis fundacji do KRS należy dołączyć

„Wystarczy, że dana jest nam szansa, byśmy mogli stać się tym, kim pragniemy.”

KRS W20, WK, WF, oświadczenie o ustanowieniu fundacji, statut i uchwały o powołaniu organów fundacji. Opłata rejestracyjna do KRS wynosi ok. 400 zł.